

BOEKBESPREKING.

L. TINBERGEN. *Roofvogels*. 2e druk. 4°, 36 pp., met veel origineele illustraties van den schrijver.

Uitgave van de N. J. N. Te verkrijgen door storting of overschrijving van f 0.50 op giro-nummer 233040 van den administrateur van de N. J. N. te Wageningen.

Zelden worden twee kwartjes beter besteed. Reeds bij het verschijnen van den eersten druk hebben wij onze groote bewondering uitgesproken voor dit unieke werk. De tweede druk is behoudens een enkele preciseering gelijk aan den eersten.

Dit bijzonder goede boekje heeft een eervolle plaats ingenomen in de wereldliteratuur. In den tweeden druk van het beroemde Handbook of British Birds betuigen de auteurs hun dank aan L. Tinbergen „for allowing us to reproduce in the text some of his excellent sketches of birds of prey in flight, which have appeared in his interesting work entitled Roofvogels”.

JAC. P. TH.

J.B. v. D. PEPPEL: *Met Camera en Kijker* (H. ten Brink's Uitgevers-Mij Meppel, 4°. 238 pp., 1 gekleurde plaat en 80 foto's. Prijs geb. f 4.90).

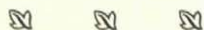
Van den Peppel is een van onze beste natuur-fotografen en hij geeft ons in dit prachtboek veel van het beste van zijn werk. Eenvoudig vertelt hij van zijn werk en genietingen, geeft waardevolle praktische aanwijzingen voor de techniek, speciale bijzonderheden voor elke foto. Het boek handelt niet alleen over vogels, maar ook over grof wild (edelherten) en landschap, meest van de Veluwe. Het zou wel heel prettig zijn, wanneer van den Peppel zijn bijzonder talent nog wat meer wijdde aan landschap en vegetatie en ook daarover een boek gaf, gelijk aan het prachtwerk, dat wij hierbij met zooveel genoegen aankondigen.

JAC. P. TH.

†H. HEUKELS en W. H. WACHTER. *Beknopte schoolflora voor N.derland*. 3e druk (Groningen-Batavia. P. Noordhof N.V. klein 8vo. 393 pp. Prijs geb. f 2.90).

Deze druk verschilt slechts weinig van den vorigen. Bij boeken als dit doet zich altijd bij een nieuwen druk de vraag voor, in hoeverre rekening gehouden moet worden met de veranderingen, die de onverbiddelijke tijd met zich brengt. Zoo zou ik voor den 4den druk wel willen aanraden het hoofdstuk over de Coniferen uit te breiden met Douglas-spar en Japansche Larix, die thans zoo'n groote plaats in het landschap innemen. Berberis komt tegenwoordig al meer en meer voor in het Waddendistrict en Jeneverbes was daar al zestig jaar geleden een voor-naam figuur in de Westerduinen op Texel. Overigens is deze flora goed „bij” getuige de nieuwingeling *Catapodium* e.d. Weemoedig stemt de opmerking bij *Calla*: „wordt steeds zeldzamer”. Helaas.

JAC. P. TH.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Ringonderzoek in 1938. Wij ontvingen van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden een verslag over de resultaten van het ringonderzoek betreffende de vogeltrek over het jaar 1938. Bijna 25000 vogels zijn dit jaar door Leiden geringd, behoorende tot 138 verschillende soorten, o.a. 5800 spreeuwen, 3325 vinken, 1385 kneutjes, 1076 boerenzwaluwen, 954 zanglijsters, 855 kokmeeuwen, 901 koolmeezen, 1083 Kievitten, 754 groenlingen, maar ook van griel, beflijster, oeverpieper, barmsijs, waterral elk maar een.

In datzelfde jaar zijn ongeveer 700 ringen terugontvangen. De bestudeering van de lijst dier vogels geeft aanleiding tot enkele opmerkingen omtrent leeftijd, trekwijze, trouw aan het nest, afhankelijkheid van weer en wind enz.

Geen van die vogels was ouder dan 12 jaar. De oudste waren eenige zilvermeeuwen, die in 1927 bij Bergen geringd waren; één daarvan werd 4 October geschoten te Castricum, de andere, 16 Juli '27 bij Bergen geringd werd 11 Juni 1938 broedend waargenomen bij Wassenaar. Dat er onderling verkeer bestaat tusschen de verschillende broedkolonies wordt hier dus weer opnieuw bevestigd. Zoo ook No. 61043 die 22 Juli '28 geringd werd bij Bergen en 1 Juni '38

broedend werd waargenomen in de kolonie Westermient op Texel. Dat onze Zilvermeeuw een echte „standvogel” is blijkt wel uit de omstandigheid dat al de vermelde dieren met slechts 1 uitzondering (66 114. Antwerpen) binnen onze grenzen om het leven zijn gekomen, ook die in den winter.

De Aalscholvers van Lekkerkerk vertoonden weer hetzelfde beeld van vroeger jaren: een trekstrook van Holland langs Charente, Loire, Gironde, Rhône naar Tunis, maar ook heel wat overwintersaars in ons land.

Een van onze Ooievaars bracht het tot Rhodesië, sommigen reisden langs de Atlantische kust, andere over Italië, nog andere over de Balkan.

Wintertalingen werden in groot aantal geringd in de eendekooien van Piaam en Naardmeer, natuurlijk in den vangtijd. Het bleek dat zij hun herfsttrek voortzetten tot in Zuid-Frankrijk en langs de westelijke kusten van Engeland en Ierland. De broedplaatsen van onze bezoekers blijken te liggen in het Oostzeegebied en tot diep in Rusland toe.

In de strenge winterweken van de 2de helft van December '38 bleven de Kieviten niet hier, maar trokken door, niet alleen als naar gewoonte voornamelijk naar Engeland en Ierland, maar ook naar Zuid-Frankrijk en Portugal, zich vertoonende op plaatsen „waar in lange jaren geen Kievitentrek was gezien”. Zoo ook Scholekster en Tureluur.

De Groote Sterns leeren we weer als geweldige reizigers kennen; ze brachten het ditmaal tot de Goudkust.

Gierzwaluw A 32725, die 1 Juli 1936 in Ermeloo als nestjong was geringd werd 4 Mei 1938 broedend aangetroffen in hetzelfde nest, waar hij het levenslicht voor 't eerst had aanschouwd. Dergelijke trouw aan het nest en erfenishandelingen zijn vroeger door ringproeven ook al aangetoond voor huiszwaluwen en boerenzwaluwen.

Zanglijster D 1983 werd 23-3-'38 dood gevonden te Elsloo „door bespuiting van vruchtboomen op het nest gedood”. Een geval voor onze studies betreffende *Insectenbestrijding en vogelstand*.

Natuurlijk gewaagt het verslag ook van de groote sterfte onder de spreeuwen, zoowel in ons land zelf, als in Engeland, Ierland en Frankrijk.

Niet alleen veel spreeuwen maar ook andere vogels werden voor de wetenschap aangebracht door katten. Omtrent het herfstbezoek der spreeuwen aan hun zomerbroedplaatsen geeft dit verslag geen gegevens. Dit verschijnsel vereischt een afzonderlijke ring-techniek. Dat zal wel in orde komen, want het ringen van vogels is al lang niet meer het naïeve aardigheidje van vroeger, maar wordt al meer en meer bedreven met overleg en met bepaalde doelstelling.

JAC. P. THIJSSÉ.

Groote Bonte Specht. Mijn trommelaar van 23 October heb ik in de ditmaal wel degelijk „trieste” November niet gehoord, maar toen 16 December met invallende vorst de zon ook weer scheen, zat hij boven in de populier te roffelen, dat het een aard had. Toen het den 20ste ging dooien, liet hij zich ook flink hooren, maar dat was toch waarschijnlijk niet om die dooi, want den 21ste bij prachtige zonsopgang en 4°C vorst gaf hij nog eens weer een extra mooi concert.

Hij is nu voor „zang en dergelijke uitingen” genoteerd voor alle maanden van het jaar, met een minimum voor Juli en Augustus. Ga maar eens na of dat uitkomt.

Bloemendaal, 21 Dec. '39.

JAC. P. THIJSSÉ.

Achteruitgang van onzen Vogelstand. Op de zomervergadering van de Nederlandsche Ornithologische Vereeniging, wezen verschillende leden op de reeds sedert vele jaren geconstateerde vermindering van het aantal Nachtegalen in ons land, terwijl deze soort aan den duinkant eer toe- dan afneemt. Vergeleken bij een 25 jaar geleden, is ook een afname bij een aantal andere vogelsoorten, zooals de Boerenzwaluwen, de Grauwe Klauwier en de Gekraagde Roodstaart in verschillende deelen van ons land te constateeren.

Dit is zoo terloops op die vergadering gezegd, maar het wordt nu wel eens tijd, dat wij in dezen gaan preciseeren.

Natuurlijk is er een geweldige wijziging in onze vogelbevolking tengevolge van het veranderd „gebruik” van onzen bodem: woningbouw, aanleg van havens en verkeersmiddelen, inpoldering en boven al ontginning van woeste gronden en regularisatie van rivieren en beken.

Daar staat dan weer tegenover het ontstaan van een vogelbevolking op de nieuwe gronden (Wieringer Meer), goede verzorging van de „groene plekken” in de uitbreidingsplannen en streekplannen en doelmatig, goed georganiseerd werk van de verschillende (en gelukkig vele) lichamen voor natuurbescherming. En bovenal de goede gezindheid van ons heele volk.

Ten slotte nog de onberekenbare factor „Natuur”, die zonder naspeurlijke oorzaak dierensoorten en plantensoorten bevoorrecht of vernietigt.

Deze derde factor hebben wij niet in onze macht, maar de beide andere wel. Spreken wij af, dat wij het niet zullen laten bij die vluchtige opmerking in een zomervergadering, maar eens